

شورای بانفہ

ریشہ ماہر انجمنہ ماہر سادہ

تألیف:

نجم الدین طبسی

| تحقیق: سید ابوالحسن احمدی و حسن بلقان آبادی |

شورای شش نفره

ریشه ها، انگیزه ها و پیامدها

انتشارات دلیل ما

تألیف: نجم الدین طیبی

تحقیق: سید ابوالحسن احمدی فروشانی، حسن بلقان آبادی سیزواری

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۵۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰/۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۴۴۲ - ۱۹۱ - ۱

کتاب و نامبر: ۳۷۷۴۴۹۸۸ - ۳۷۷۳۳۴۱۳ (+۹۸۲۵)

دفتر مرکزی: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه ششم، واحد ۶۱۲ و ۶۱۳

آدرس: اطلاعات ما | Info@dalilema.ir | www.dalilema.ir (خرید آنلاین)

مراکز پخش

قم. خیابان معلم. مجتمع ناشران. طبقه ششم. واحد ۶۱۲ و ۶۱۳. تلفن: ۳۷۷۴۴۹۸۸ و ۳۷۷۳۳۴۱۳
قم. خیابان صفائیه. رویروی کوچه. پلاک ۷۵۹. تلفن: ۳۷۷۳۷۰۱۱ و ۳۷۷۳۷۰۰۱
تهران. خیابان انقلاب. خیابان فخر رازی. پلاک ۶۱. تلفن: ۶۶۴۶۴۱۴۱
مشهد. چهارراه شهداء. کوچه شهید خوراکیان. مجتمع گنجینه. طبقه اول. تلفن: ۳۲۲۳۷۱۱۳-۵

سرشناسه: طیبی، نجم الدین، ۱۳۳۴ -

Tabasi, Najm al-Din

عنوان و نام پدیدآور: شورای شش نفره: ریشه ها، انگیزه ها و پیامدها / تألیف نجم الدین طیبی؛ تحقیق سید ابوالحسن احمدی فروشانی و حسن بلقان آبادی سیزواری.

مشخصات نشر: تهران: دلیل ما، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۴۹۶ ص.

شابک: 978 - 600 - 442 - 191 - 1

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: علی بن ابی طالب(ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق - اثبات خلافت

موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661 -Proof of caliphate*

موضوع: علی بن ابی طالب(ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق - دفاعیه ها و ردیه ها

موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661 -PControversial literature

موضوع: خلافت - دفاعیه ها و ردیه ها

موضوع: Caliphate -- Apologetic works

شناسه افزوده: احمدی فروشانی، سید ابوالحسن، ۱۳۶۷ -

شناسه افزوده: بلقان آبادی، حسن، ۱۳۵۵ -

رده بندی کنگره: BP۲۲۳ / ۵

شماره رده دیویی: ۲۹۷ / ۳۵۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۸۸۵۴۱۳

انتشارات دلیل ما

www.dalilema.ir

مرکز نشر و پخش کتب معارف اهل بیت(ع)

۹ سال ناشر نمونه و برگزیده کشوری

با تولید بیش از ۱۰۰۰ عنوان کتاب

فهرست مطالب ۵

■ مقدمه مؤلف ۱۳

■ بخش اول: ۲۳

گام به گام با شورا ۲۳

■ نظر عم درباره تعیین جانشین ۲۵

■ کاندیداهای خلافت و نظر عمر درباره آنان ۲۹

پیشنهادات مغیره ۳۱

پیشنهادات ابن عباس ۳۲

نقل دیگر از ابن عباس ۳۵

افراد مورد نظر عمر و شواهد آن ۳۷

■ تشکیل شورای شش نفره، معیارها و مدارک ها ۴۰

اعضای تشکیل دهنده شورا ۴۵

■ جلسه خلیفه دوم با اعضای شورا ۴۹

نظر خلیفه دوم درباره زبیر ۵۰

نظر خلیفه دوم درباره طلحه ۵۱

نظر خلیفه دوم درباره سعد بن ابی وقاص ۵۲

نظر خلیفه دوم درباره عبدالرحمن بن عوف ۵۳

نظر خلیفه دوم درباره حضرت علی (ع) ۵۳

نظر خلیفه دوم درباره عثمان ۵۴

■ برنامه ریزی خلیفه برای برگزاری انتخابات به نفع عثمان! ۵۶

- ۶۰ ■ معاویه و عمرو بن عاص تهدیدی برای شورا.....
- ۶۱ ■ محل تشکیل شورا.....
- ۶۳ ■ نطق انتخاباتی حضرت علی علیه السلام.....
- ۷۲ ■ رایزنی حضرت علی علیه السلام با اعضای شورا.....
- ۷۴ ■ کاندیداهای مورد حمایت قبائل.....
- ۷۸ ■ تهدید نظامی و تکاپوی اعضا.....
- ۸۱ ■ وضع گیری طرفداران دو جناح.....
- ۸۷ ■ تصمیم سرانست بانه.....
- ۸۷ ■ پیشنهاد عبدالرحمن بن مسعود به حضرت علی علیه السلام.....
- ۸۸ ■ پاسخ حضرت علی علیه السلام.....
- ۸۹ ■ پیشنهاد عبدالرحمن به عثمان.....
- ۹۰ ■ چگونگی بیعت طلحه با عثمان.....
- ۹۲ ■ تقدیر حزب اموی از عبدالرحمن.....
- ۹۴ ■ سیل اعتراضات به روند انتخابات.....
- ۹۴ ■ اعتراض حضرت علی علیه السلام و تهدید عبدالرحمن.....
- ۹۹ ■ تهدید دوباره حضرت علی علیه السلام.....
- ۱۰۱ ■ آیا حضرت علی علیه السلام با عثمان بیعت کرد؟.....
- ۱۰۲ ■ دسته اول: بیعت حضرت علی علیه السلام.....
- ۱۰۲ ■ دسته دوم: اعتراض حضرت علی علیه السلام بدون ذکر بیعت.....
- ۱۰۳ ■ دسته سوم: بیعت حضرت علی علیه السلام با تهدید و جبر و اکراه.....
- ۱۰۵ ■ دسته چهارم: بیعت نکردن حضرت علی علیه السلام.....
- ۱۰۶ ■ نتیجه گیری.....
- ۱۰۶ ■ اعتراض عمار.....

۱۰۸.....	اعتراض مقداد و تهدید عبدالرحمن
۱۱۶.....	اعتراض ابووائل و پاسخ عبدالرحمن
۱۱۷.....	■ بخش دوم:
۱۱۷.....	نقدها و سوال ها
۱۱۹.....	■ نقد تعیین جانشین
۱۲۱.....	رد او: دعوت خویشاوندان
۱۲۲.....	رد دوم: آیه ولایت
۱۲۳.....	مورد سوم: ماجرای غدیر خم
۱۲۷.....	■ نقد آرزو خلافت برای ابو عبیده، سالم، معاذ و خالد
۱۲۷.....	سالم مولی ایی خافه
۱۳۱.....	سؤال
۱۳۳.....	ابو عبیده جراح
۱۳۷.....	سؤال
۱۳۷.....	خالد بن ولید
۱۴۶.....	سؤال
۱۴۷.....	معاذ بن جبل
۱۵۳.....	سؤال
۱۵۵.....	عبدالله بن عمر
۱۵۷.....	علت انتخاب عثمان توسط عمر
۱۶۰.....	علت تصریح نکردن عمر به جانشینی عثمان
۱۶۲.....	■ بررسی مبانی، اهداف و ترکیب شورا
۱۶۲.....	أ. مبانی شورا
۱۶۳.....	نص الهی
۱۶۴.....	دموکراسی

- ۲۹۱..... دلیل سوم
- ۲۹۶..... دلیل چهارم
- ۲۹۸..... آیا حضرت علی علیه السلام خلافت حریص بود؟
- ۳۰۱..... نتیجه
- ۳۰۶..... نقد برنامه های خلیفه برای برگزاری انتخابات
- ۳۰۶..... حضور تشریفاتی امام حسن علیه السلام
- ۳۰۸..... اهل نظامی
- ۳۰۹..... تمایز به قتل
- ۳۱۴..... حکم قرا، دادن مال از من بن عوف
- ۳۱۵..... امام جماعت تار داد سب
- ۳۱۶..... معاویه و عمرو بن عباس تمیزی برای شورا
- ۳۱۸..... دیدگاه امویان درباره شورا
- ۳۲۳..... بررسی حدیث مناشدة
- ۳۲۴..... اشکال سندی
- ۳۲۶..... اشکال دلالی
- ۳۲۶..... اشکال اول
- ۳۳۰..... اشکال دوم
- ۳۳۲..... رایزنی اهل شورا
- ۳۳۴..... معرفی طرفداران دو جناح
- ۳۳۸..... عبدالله بن سعد بن ابی سرح
- ۳۴۶..... عبدالله بن ابی ربیعہ
- ۳۵۶..... شرط عمل به سیره شیخین
- ۳۵۶..... دلیل اول: بطلان خلافت شیخین از نظر عمر
- ۳۵۷..... دلیل دوم: بطلان سیره شیخین از نظر حضرت علی علیه السلام
- ۳۵۸..... دلیل سوم: مغایرت سیره شیخین با کتاب خدا و سنت

دلیل چهارم: عمل به دو شرط متناقض	۳۵۹
دلیل پنجم: اختلاف سیره شیخین	۳۶۴
دلیل ششم: عدم نقصان کتاب و سنت	۳۶۸
دلیل هفتم: تبعیت عالم از جاهل	۳۶۹
نتیجه	۳۷۰
■ اشکالات سید مرتضی و توجیهات ابن ابی الحدید	۳۷۲
اشکال اول	۳۷۳
اشکال دوم	۳۷۵
اشکال سوم	۳۷۶
اشکال چهارم	۳۷۸
اشکال پنجم	۳۷۹
اشکال ششم	۳۸۱
■ عواقب شورا	۳۸۴
نگاهی اجمالی به خلافت امویان	۳۸۶
حکومت فرزندان ابوسفیان	۳۸۸
حکومت مروانیان	۳۹۵
■ سخن آخر	۴۰۴
فهرست آیات	۴۰۷
فهرست روایات	۴۰۹
فهرست اسامی معصومین (انبیاء، ائمه، ملائکه)	۴۱۳
فهرست اعلام	۴۱۴
فهرست گروه‌ها، قبائل و مذاهب	۴۳۶
فهرست مکان‌ها و شهرها	۴۵۰

۴۵۶.....	فهرست ایام، وقایع و زمان‌ها
۴۶۰.....	فهرست میوه‌ها، خوردنی‌ها و نوشیدنی‌ها
۴۶۱.....	فهرست اسامی حیوانات
۴۶۲.....	فهرست اشیاء
۴۶۴.....	فهرست *هار
۴۶۵.....	فهرست ضرب‌المثل‌ها
۴۶۶.....	فهرست اعضاء جوارح
۴۶۷.....	فهرست اعداد
۴۷۰.....	■ فهرست منابع

■ مقدمه مؤلف

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطاهرين سيما إمام زماننا حجة الله في الأرض من مهدي آل محمد عليه السلام.

بین مذہب اهل بیت علیہم السلام و سائر مذاهب اسلامی هر چند نقاط اشتراک فراوانی در اصول و فروع وجود دارد، ولی نقاط اختلافی نیز وجود دارد. و همین نقاط اختلاف سرمانند مذاهب می باشد. مسأله امامت و جانشینی پس از رسول خدا صلی الله علیه و آله یکی از آن نقاط اساسی می باشد. بحث این است که آیا مسأله امامت از اختیارات بشر است یا از شؤون خاص خداوند است یعنی انتخاب امام فقط به دست اوست و بشر در هر سطح و مانی حتی در سطح نبوت، باز هم حق دخالت در آن را ندارد؟ پیروان مکتب اهل بیت برای عقیده خود که امامت از شؤون خاص خداوند است، دلائل محکم قرآنی و ائمه فراوانی داشته و در طول تاریخ پس از رحلت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله این دلائل را مفرح و طی کتابها و تألیفات فراوانی چاپ و منتشر کرده اند. اما پیروان مکتب خلاصه مسأله امامت و تعیین آن را از اختیارات بشر دانسته و در نحوه انتخاب امام دچار اختلاف شده و آن را در یکی از چند شیوه زیر می دانند.

۱. انتخاب از طریق تصریح نبی و خلیفه بر خلافت و جانشینی.

۲. انتخاب از طریق اجماع و رأی عموم مردم.

۳. انتخاب از طریق شورا.

۴. انتخاب از طریق اهل حل و عقد.

۵. خلافت از طریق غلبه و زور.

علمای اهل سنت هر کدام یک شیوه‌ای را مطرح کرده و مشروعیت خلافت هر کدام از خلفاء را با یک شیوه توجیه می‌کنند مثلاً برخی ادعای نص و برخی ادعای اجماع و برخی چون ماوردی، قاضی ایجی و قرطبی، خلافت را با بیعت یک نفر یا دو نفر نه محقق و مستقر می‌دانند.^۱ و ابن عبدالبر می‌گوید:

اصولاً خلافت و تعیین خلیفه طبق نظر یک نفر بود و آن یک نفر هم خطا، دوم است.^۲

۱. «فقال طائفة لاتعتقد إلا بجمهور أهل العقد... من كل بلد ليكون الرضاء به عاماً و التسليم لإمامته إجماعاً و هذا مذهب مدفوع ببيعته أبي بكر على الخلافة باختار من حضرها و لم ينتظر ببيعته قدوم غائب عنها». الأحكام السلطانية: ص ۶ - ۷، الباب الأول في «عقود الإمامة». «الثامنة: فإن عقدها واحد من أهل الحل و العقد فذلك ثابت و يلزم الغير فعله، خلافاً لبعض الناس حيث قال: لاتعتقد إلا بجماعة من أهل الحل و العقد و دليلنا أن عمر عقد البيعة لأبي بكر و لم ينكر أحد من أهله حاكماً بذلك». الجامع لأحكام القرآن: ج ۱، ص ۲۰۵، ذیل تفسیر آیه ۳۰ از سوره بقره. «الخامس و هو عمد هم أن مصمة و العلم بجميع مسائل الدين و عدم الكفر شرط و لا يعلمها أهل البيعة و قد مر جوابها و إذا ثبت حصول الإمامة بالاختیار و البيعة فاعلم أن ذلك لايفتقر إلى الإجماع إذ لم يقم عليه دليل من العقل أو السمع بل الواحد و الإثنان من أهل الحل و العقد كاف لعلنا أن الصحابة مع صلاتهم في الدين اكتفوا بذلك كعقد عمر لأبي بكر و عقد عبدالرحمن بن عوف لعثمان». المواقف: ص ۵۹۰ - ۵۹۱، المقصد الثالث المتن فيها يقصد بالإمامة.

۲. «و قد روي عن عمر أنه قال: لو كان سالم حياً ما جعلتها شورى. و ذلك بعد أن طعن فجعلها شورى و هذا عندي أنه كان يصدر فيها عن رأيه». الاستيعاب في معرفة الأصحاب: ج ۲، ص ۱۳۶، شرح حال سالم بن معقل، ش ۸۸۶.